

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол Вченої Ради
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
30.06 2025 № 7

Освітньо-наукова програма

«Екологія»

Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю Е2 Екологія
галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика
Кваліфікація: доктор філософії з екології

УВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора ДВНЗ
«Ужгородський
національний університет»
01.07 2025 р. № 390/01-04

Ужгород – 2025

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-наукової програми «Екологія»

1. Ректор
03.06 2025 р. Володимир СМОЛАНКА
2. Проректор з наукової роботи
02.06 2025 р. Іван МИРОНЮК
3. Директор ННЦПАКВК
02.06 2025 р. Ірина СУХАН
4. Гарант освітньої програми
27.05 2025 р. Сергій СУХАРЕВ
5. Директор навчально-наукового
Інституту хімії та екології
29.05 2025 р. Василь ЛЕНДЕЛ
7. Начальник навчальної частини
02.05. 2025 р. Анатолій ШТИМАК
8. Завідувач відділу організації
освітнього процесу здобувачів
вищої освіти ступеня доктора
філософії 29.05 2025 р. Тетяна МАЛАХОВСЬКА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Екологія» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності Е2 Екологія розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII зі змінами, Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів № 509 від 12.06.2019 та № 519 від 25.06.2020), «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 502 від 19.05.2023), «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 30 серпня 2024 № 1021, «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 507 від 03.05.2024), Стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії галузі знань затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 23.12.2021 р. № 1421, Наказів Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН № 759 від 31.05.2019 р.), «Про затвердження форми рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії» від 24.04.2024р. № 578, а також Положенням Про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» про присудження ступеня доктора філософії затвердженого вченою радою протокол від 31.03.2022 № 3 р., уведеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 31.03.2022 р. № 110/01-04. Нормативні документи можуть доповнюватися або змінюватися згідно чинного законодавства.

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою

Сергій СУХАРЄВ – доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедрою екології та охорони навколишнього середовища, ДВНЗ «УжНУ» (гарант ОНП);

Ярослав БАЗЕЛЬ – доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедри аналітичної хімії, природничий факультет Університету Павла Йозефа Шафарика (м. Кошице, Словаччина);

Руслан МАРІЙЧУК – кандидат хімічних наук, доцент, професор кафедри екології Пряшівського університету (Словаччина);

Степан ЧУНДАК – доктор хімічних наук, професор, ДВНЗ «УжНУ»;

Олег ГЛУХ – кандидат хімічних наук, доцент, ДВНЗ «УжНУ»;

Степан МІЛЬОВИЧ – кандидат хімічних наук, доцент, ДВНЗ «УжНУ»;

Тетяна БАБІЛЯ – кандидат хімічних наук, завідувач відділу забезпечення діяльності центру Закарпатського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

Олег КИСІЛЬ – начальник Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса;

Христина ЧЕРЕВКО – здобувач ступеня доктор філософії підготовки за спеціальністю 101 Екологія, ДВНЗ «УжНУ».

Рецензенти:

Тамерлан САФРАНОВ – доктор геолого-мінералогічних наук, професор, професор кафедри екології та охорони довкілля Одеського національного університету ім. І.І. Мечнікова (голова підкомісії розробників стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії галузі знань 10 природничі науки зі спеціальності 101 Екологія).

Теодозія ЯЦІШИН – доктор технічних наук, професор, професор кафедри технологій захисту навколишнього середовища Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

«Екологія»

«Ecology»

зі спеціальності Е2 Екологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», Навчально-науковий інститут хімії та екології (хімічний факультет), кафедра екології та охорони навколишнього середовища <i>State University "Uzhhorod National University", Educational and Scientific Institute of Chemistry and Ecology, Department of ecology and environmental protection</i>
Ступінь вищої освіти та назва освітньої кваліфікації	Ступінь вищої освіти: доктор філософії / <i>Doctor of Philosophy (Ph. D.)</i> Освітня кваліфікація: Доктор філософії з екології / <i>Doctor of Philosophy in Ecology</i>
Офіційна назва програми	Екологія
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС	Диплом доктора філософії, одиничний 40 кредитів ЄКТС
Розрахунковий строк виконання освітньої програми	Термін навчання 4 роки
Форми здобуття освіти	Денна, заочна
Наявність акредитації	–
Рівень/цикл	НРК – 8 рівень, EQF LLL – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл .
Передумови	Другий рівень вищої освіти (диплом магістра, спеціаліста) Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»
Мови навчання і оцінювання	Українська / Англійська. Ukrainian / English.
Термін дії освітньої програми	До чергового перегляду
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60739

2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	<p>Метою ОНП є поглиблення теоретичних знань та практичних навичок у галузі природничих наук за спеціальністю Е2 Екологія для підготовки висококваліфікованих фахівців за освітньо-науковим ступенем «Доктор філософії», які здатні на основі набутих філософських, мовних та спеціальних компетентностей проводити самостійну науково-дослідну та науково-педагогічну діяльність в галузі екології, охорони навколишнього середовища, збалансованого природо-користування та сталого розвитку.</p> <p>Ціль навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми та здійснювати власні наукові дослідження у сфері екології, охорони довкілля та природокористування.</p>
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань / спеціальність / спеціалізація програми)	<p>Галузь знань: Е Природничі науки, математика та статистика</p> <p>Спеціальність: Е2 Екологія</p> <p>Об'єкт вивчення: Структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: Поняття, концепції, принципи сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природо-користування та сталого розвитку.</p> <p>Методи, методики і технології: Загально-наукові, філософсько-онтологічні та природничо-наукові методи дослідження будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження, методи збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень, зокрема, методи комп'ютерного моделювання.</p> <p>Інструменти й обладнання: Обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова академічна програма розрахована на створення належних умов для комплексної та якісної підготовки й професійного

	<p>супроводу здобувача наукового ступеня до захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді з дотриманням усіх без виключення принципів академічної доброчесності на всіх етапах її виконання.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>При підготовці докторів філософії поєднуються освітні компоненти в галузі екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p>
Особливості програми	<p>Застосування матеріально-технічної бази науково-дослідних лабораторій для розвитку практичних компетенцій, головна частина приділяється індивідуальній роботі. В ОНП враховано особливості Закарпатської області.</p> <p>Закарпатська область має кілька характерних регіональних особливостей. По-перше, особливі біокліматичні, ландшафтно-екологічні, туристично-рекреаційні та інші умови. Висока лісистість території Закарпаття та наявність об'єктів природо-заповідного фонду визначає форми господарської діяльності, які мають характерний вплив на навколишнє природне середовище. По-друге, Закарпатська область межує з чотирьома країнами Євросоюзу (Румунія, Угорщина, Словаччина та Польща), що зумовлює взаємну зацікавленість України та цих країн щодо співпраці, у тому числі наукової, в галузі екології, охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів. Це і зумовлює перспективність провадження ОНП «Екологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Працевлаштування у науково-дослідних установах, закладах вищої освіти, інших установах та організаціях, що здійснюють дослідження та/або підготовку фахівців у сфері екології, охорони довкілля та раціонального природокористування, а також розробляють екологічну політику та здійснюють екологічне управління.</p>
Подальше навчання	<p>Докторантура.</p> <p>Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.</p>

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти проводять науково-педагогічні кадри, які мають відповідний науковий ступінь і вчене звання. Загальний стиль навчання – творчо-орієнтований, спрямований на розвиток навичок генерування нових ідей та самостійного отримання глибинних знань. Форми навчання – лекції, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота з науковою і навчальною літературою, консультації із викладачами, підготовка дисертаційного дослідження й доведення його до відповідної кваліфікаційної якості. Передбачається написання наукових статей та презентація результатів наукової роботи, які обговорюються на розширених засіданнях кафедри.
Оцінювання	Письмові та усні екзамени, семінари, практичні заняття, проекти, презентації, поточна та підсумкова атестації, захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS) та національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері екології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК 02. Здатність розв'язувати комплексні проблеми екології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 03. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які

	<p>створюють нові знання у сфері екології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК 04. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері екології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.</p> <p>СК 05. Здатність застосовувати сучасні інструменти, електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, зокрема для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері екології, охорони природи та раціонального природокористування.</p> <p>СК 06. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p>
7 – Нормативний зміст підготовки доктора філософії, сформульований у термінах результатів навчання (РН)	
Програмні результати навчання	<p>РН 01. Глибоко розуміти концептуальні принципи та методологію природничих наук, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем екології.</p> <p>РН 02. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>РН 03. Вільно презентувати та обговорювати державною та іноземною мовами з дотриманням норм академічної етики результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.</p>

	<p>РН 04. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни, дотичні до предметної області екології у закладах вищої освіти.</p> <p>РН 05. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику з врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.</p> <p>РН 06. Застосовувати сучасні інструменти та технології пошуку оброблення й аналізу інформації з проблем екології та дотичних питань, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.</p> <p>РН 07. Мати сучасні концептуальні знання та високий методологічний рівень у сфері екології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень.</p> <p>РН 08. Розробляти та впроваджувати екологічні проекти, обґрунтовувати природоохоронні заходи з урахуванням біокліматичних, ресурсних, туристично-рекреаційних та інших регіональних особливостей територій.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Викладання здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти проводять науково-педагогічні кадри, які мають відповідний науковий ступінь і вчене звання. Викладання дисциплін англійською мовою проводять науково-педагогічні працівники, що володіють англійською мовою щонайменше на рівні B2.</p> <p>У підготовці фахівців беруть участь такі підрозділи Ужгородського національного університету:</p> <p><i>підрозділи навчально-наукового інституту хімії та екології</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - кафедра екології та охорони навколишнього середовища. <p><i>Інші підрозділи університету</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - факультет суспільних наук; - факультет іноземної філології;

	<p>- фізичний факультет; - факультет математики та цифрових технологій. Кадрове забезпечення освітнього процесу достатнє для забезпечення підготовки фахівців вказаної спеціальності і відповідає Ліцензійним вимогам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Для забезпечення освітнього процесу використовується матеріально-технічна база навчально-наукового інституту хімії та екології, а також інших структурних підрозділів ДВНЗ «УжНУ». Наявне необхідне технічне обладнання та засоби обчислювальної техніки, з відповідним програмним забезпеченням.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Для забезпечення ефективного освітнього процесу надається доступ до провідних закордонних видань та наукометричних баз даних в області природничих наук. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньо-наукової програми зі спеціальності Е2 Екологія відповідає ліцензійним вимогам та стандарту вищої освіти. Офіційний веб- сайт https://www.uzhnu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми та відповідні навчальні плани, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, кадровий потенціал, правила прийому, контакти. Всі зареєстровані в університеті користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється, крім стандартної очної консультаційної форми, через платформу Google Meet, університетську систему електронного навчання Moodle, репозитарій ДВНЗ «УжНУ», сторінку спеціальності на сайті УжНУ (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/fchemistry-ximesco/science). Електронний каталог бібліотечного фонду – http://www.lib.uzhnu.edu.ua/</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закладах вищої освіти України на основі угод про співпрацю.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Кредитна і ступенева мобільність у споріднених</p>

	(за галуззю знань, спеціальністю) закордонних закладах вищої освіти в рамках програм міжнародного академічного обміну ДВНЗ «УжНУ».
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів здійснюється на загальних умовах. Викладання навчальних дисциплін здійснюється англійською мовою.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Освітній компонент освітньо-наукової програми.

Освітньо-наукова програма включає обов'язкові компоненти (29 кредитів ECTS) та вибіркові компоненти (11 кредитів ECTS).

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП*			
ОК 1.1.1	Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі / Foreign Language for Communication in Academic and Educational Sphere	6	Екзамен
ОК 1.1.2	Філософія науки / Philosophy of Science	4	Екзамен
ОК 1.1.3	Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами / Presentation of Scientific Findings, Creation of Intellectual Ownership Objects and Research Project Management	3	Залік
ОК 1.1.4	Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять / Innovations In Modern Pedagogy And Classroom Management	3	Залік
ОК 1.1.5	Сучасні інформаційні технології / Modern Information and Communication Technologies	3	Екзамен
Загальний обсяг		19 кредитів ЄКТС	
Обов'язкові компоненти ОП. Цикл професійної підготовки			
ОК.1.2.1	Новітні тенденції в сучасній екології / Current trends in modern ecology	4	екзамен
ОК.1.2.2	Екологічні проекти в Карпатському регіоні та грантова робота / Environmental projects in the Carpathian region and grant work	3	екзамен
ОК.1.2.3	Асистентська практика / Assistant Teaching Practice	3	Диф. залік
Загальний обсяг		10 кредитів ЄКТС	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		29 кредитів ЄКТС	
Вибіркові компоненти ОНП** спрямовані на формування фахових компетентностей			
ВК.2.1.1	Вибіркова дисципліна з кафедрального каталогу	4	залік
ВК.2.1.2	Вибіркова дисципліна з кафедрального каталогу	4	залік
ВК.2.1.3	Вибіркова дисципліна з кафедрального каталогу	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		11	
Загальний обсяг компонентів ОНП		40	

*Усі навчальні дисципліни є самостійними компонентами і не потребують попереднього вивчення інших дисциплін.

**Перелік професійних дисциплін за вибором, що пропонуються здобувачам освіти, можуть оновлюватися та змінюватися.

2.2. Науковий компонент освітньо-наукової програми.

Науковий компонент освітньо-наукової програми полягає у проведенні власного оригінального наукового дослідження під загальним керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Науковий компонент ОНП включає в себе також наступні обов'язкові елементи:

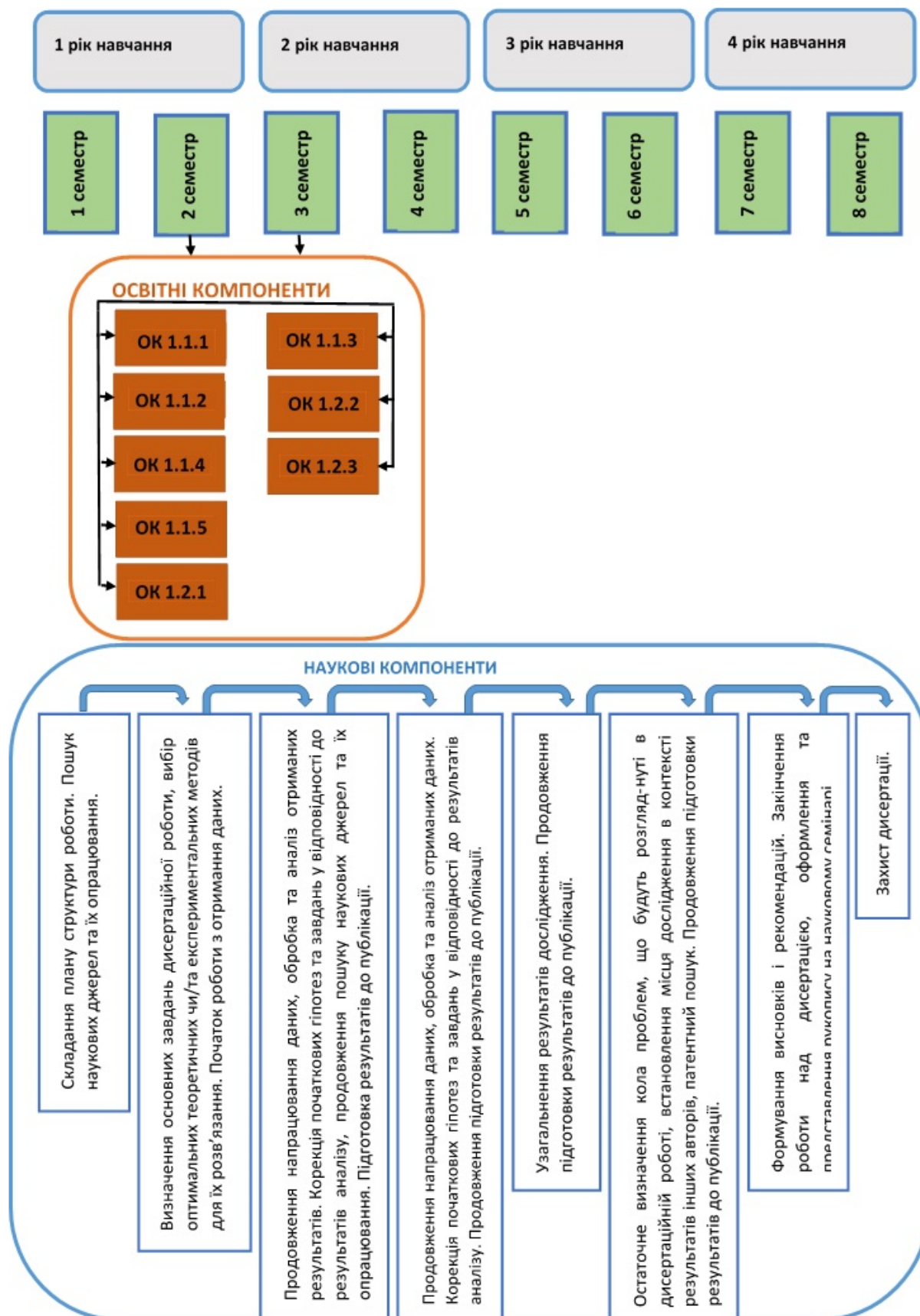
- Проміжний контроль у формі семестрового звіту відповідно до індивідуального плану наукової роботи (ПОЛОЖЕННЯ про проміжну атестацію здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії затверджене Вченою радою ДВНЗ «УжНУ» від 20.06.2023 протокол № 7), поточна атестація.

- Апробація результатів наукових досліджень на наукових конференціях і симпозіумах різного рівня.

- Публікація результатів досліджень у періодичних фахових наукових виданнях, в т.ч. включених до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science.

- Презентація результатів дисертаційного дослідження на науковому семінарі, підсумкова атестація.

2.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здобувачів освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю Е2 Екологія здійснюється у формі публічного (прилюдного) захисту дисертаційної роботи. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.</p> <p>За результатами успішного захисту дисертаційної роботи здобувачу присуджується науковий ступінь Доктора філософії, присвоюється кваліфікація Доктора філософії з екології та видається диплом встановленого зразка.</p> <p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання конкретної наукової задачі в сфері екології або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого становлять оригінальний внесок у розвиток екології та оприлюднені у наукових публікаціях в рецензованих наукових виданнях.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена (оприлюднена) на офіційному сайті ДВНЗ «Ужгородський національний університет».</p> <p>Документом, який засвідчує присудження ступеня доктора філософії, є диплом доктора філософії державного зразка, що видається закладом вищої освіти (науковою установою) після затвердження атестаційною колегією МОН України рішення ради.</p> <p>Дисертація, за результатами захисту якої радою прийнято рішення про відмову в присудженні ступеня доктора філософії, може бути подана до захисту повторно після доопрацювання не раніше ніж через один рік з дня прийняття такого рішення.</p> <p>Основні результати дисертаційного дослідження повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. № 44:</p> <ol style="list-style-type: none">1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту);2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором);
--	---

	<p>3) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов.</p> <p>Стаття у виданні, віднесеному до першого – третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій.</p> <p>Належність наукового видання до першого – третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.</p> <p>Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання. Статті, опубліковані за темою дисертації зараховуються лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування.</p> <p>Основні результати дисертаційного дослідження мають також бути апробовані на міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференціях, конгресах, симпозіумах, семінарах, круглих столах.</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи</p>	<p>1) Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв’язання комплексної проблеми в сфері екології (та раціонального природокористування) або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і професійної практики.</p> <p>Дисертація здобувача ступеня доктора філософії – кваліфікаційна наукова робота, яка виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, містить наукові результати проведених ним досліджень, готується державною або англійською мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису в твердій або м’якій палітурці та в електронній формі.</p> <p>2) Для ознайомлення з результатами дисертаційних досліджень, кваліфікаційна робота подається на відповідну кафедру, факультет та в Центр підготовки та атестації кадрів вищої кваліфікації ДВНЗ</p>

«УжНУ».

3) Дисертація оформляється відповідно до правил затверджених чинним законодавством:

- **обсяг** дисертації вираховується авторськими аркушами основного тексту та становить 4.5 – 6.5 авторських аркушів (згідно пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44). До загального обсягу дисертації не включаються таблиці та ілюстрації, які повністю займають площу сторінки. Один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: **шрифт** – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt.

- Дисертацію друкують на одному або на двох (за бажанням) боках аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1.5 міжрядкового **інтервалу**.

- Кегель – мітел (14 типографських пунктів). Допускається підготовка дисертаційної роботи в форматі LaTeX з відповідним стильовим оформленням.

- Текст дисертації необхідно друкувати, залишаючи **поля** таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

4) Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Дисертація має бути розміщена на сайті ДВНЗ «Ужгородський національний університет» у форматі PDF/A з накладанням текстового шару з накладеним електронним підписом здобувача.

5) Дисертація повинна мати такі основні структурні елементи: титульний аркуш; анотація; зміст; перелік умовних позначень (за необхідності); основна частина; список використаних джерел; додатки (Наказ МОН України Про затвердження вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 р. № 40).

Титульний аркуш оформлюється відповідно Додатку 1 Вимог до оформлення дисертації (пункт 1 розділу III) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/52/f465001n121.doc>)

У **анотації** дисертації мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та наявності практичного значення.

Обсяг анотації складає 0.2 – 0.3 авторських аркушів.

У анотації також вказуються: прізвище та ініціали здобувача; назва дисертації; вид дисертації та науковий ступінь, на який претендує

	<p>здобувач; спеціальність (шифр і назва; галузь знань); найменування вищого навчального закладу, у спеціалізованій вченій раді в якій відбудеться захист; місто, рік.</p> <p>Анотація може подаватися також третьою мовою, пов'язаною з предметом дослідження.</p> <p>Наприкінці анотації наводяться ключові слова відповідною мовою. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту наукової праці, відображати тематику дослідження і забезпечувати тематичний пошук роботи. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти.</p> <p>Після ключових слів наводиться список публікацій здобувача за темою дисертації. Вказуються наукові праці в такій послідовності, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації; які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; які додатково відображають наукові результати дисертації.</p> <p>У вступі подається загальна характеристика дисертації, а саме: обґрунтування вибору теми дослідження; мета і завдання дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження; методи дослідження; наукова новизна отриманих результатів; особистий внесок здобувача; апробація матеріалів дисертації; структура та обсяг дисертації.</p> <p>За наявності у вступі можуть також вказуватися: зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; практичне значення отриманих результатів.</p> <p>У розділах дисертації має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача наукового ступеня, зроблено посилання на всі наукові праці здобувача, наведені в анотації. Список цих праць має також міститися у списку використаних джерел. Обсяг розділів, що присвячені огляду та аналізу літератури, становлять до 15% від основного тексту дисертації.</p> <p>У висновках викладаються найбільш важливі наукові та практичні результати дисертації, вказуються наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження, а також можливі напрями продовження досліджень за тематикою дисертації.</p> <p>За наявності практичного значення отриманих результатів надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання.</p> <p>Список використаних джерел формується здобувачем наукового ступеня за його вибором (опціонально – в кінці кожного розділу основної частини дисертації) одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку.</p> <p>Бібліографічний опис списку використаних джерел у дисертації може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором</p>
--	--

	<p>з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій (Додаток 3 Вимог до оформлення дисертації (пункт 11 розділу III https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n99).</p> <p>До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття дисертації: інструментарій проведення дослідження, проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; протоколи та акти випробувань, впровадження, листи підтримки результатів дисертаційної роботи; інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами дисертації; ілюстрації допоміжного характеру; інші дані та матеріали.</p> <p>Обов'язковим додатком до дисертації є список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації (зазначаються назви конференції, конгресу, симпозіуму, семінару, школи, місце та дата проведення, форма участі).</p> <p>Додатки можуть бути надані у вигляді окремої частини (том, книга).</p>
--	---

4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітні компоненти Компетентності	ОК.1.1.1	ОК.1.1.2	ОК.1.1.3	ОК.1.1.4	ОК.1.1.5	ОК.1.2.1	ОК.1.2.2	ОК.1.2.3
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 01	+		+		+		+	
ЗК 02		+	+		+	+	+	
СК 03		+	+		+	+		
СК 04			+			+	+	
СК 05	+		+		+	+		
СК 06	+			+	+			+

5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітні компоненти / Програмні результати навчання	ОК.1.1.1	ОК.1.1.2	ОК.1.1.3	ОК.1.1.4	ОК.1.1.5	ОК.1.2.1	ОК.1.2.2	ОК.1.2.3
PH 01		+	+	+	+	+	+	+
PH 02	+		+		+	+	+	+
PH 03	+		+		+	+		+
PH 04	+			+	+	+		+
PH 05	+	+	+		+	+	+	
PH 06	+		+		+		+	
PH 07	+		+		+	+		+
PH 08	+		+			+	+	